

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Zápis z jednání Pracovní skupiny pro čtenářskou gramotnost

*Projekt Místní akční plán vzdělávání pro Hlučínsko východ II
CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009111*

Místo a čas konání: Obecní úřad Bolatice, 11. 6. 2020, zahájení ve 14 hodin

Seznam účastníků: vizte prezenční listinu

H. Paverová, vedoucí projektu MAP II, přivítala po delší časové odmlce způsobené situací okolo COVID-19 členy Pracovní skupiny (PS), poděkovala za součinnost při vyplňování krátkého online dotazníku týkajícího se organizace PS i návazné kooperaci při ladění termínu. Následně byl představen program jednání, jenž je rovněž součástí - via e-mail zaslané – pozvánky.

Shrnutí dosavadního postupu prací na aktivitách za oblast ČG, harmonogram:

Prvním věcným bodem programu bylo předání nových informací a seznámení s pokroky v rámci MAP II, konkrétně v oblasti Čtenářské a jazykové gramotnosti. H. Paverová zrekapitulovala již realizované aktivity, jmenovitě první Metodický den pro učitele českého jazyka aneb Burza nápadů a workshopy němčiny a angličtiny. Dále bylo připomenuto plánování kurzů prajštiny (nad rámec původně plánovaných aktivit uvedených v příloze žádosti o dotaci) ve spolupráci s regionální spisovatelkou a pedagožkou, paní Evou Tvrdou. Tyto se měly původně uskutečnit na jaře letošního roku, z důvodu vyhlášení nouzového stavu a dalších opatření byl termín přeložen na podzim (pravděpodobně přelom září a října).

Na základě podnětů členů PS pro ČG vznesených na předchozích setkáních byl H. Paverovou osloven p. Adolf Dudek, ilustrátor a lektor. Byly představeny prozatímně domluvené termíny (září a říjen 2020) workshopů pro žáky vyššího stupně, podmínky i zvolený program s názvem „Nehulíme, kreslíme“. Tento byl vybrán s ohledem na skutečnost, že je nabídka programů pro žáky vyššího stupně omezená v porovnání s portfoliem nabízených programů pro mladší žáky, současně je zvolený program průnikový – prolíná se s tématem čtenářské gramotnosti i s tématem inkluze, resp. rovných příležitostí. Další informace, jak H. Paverová doplnila, budou v předstihu zaslány jednotlivým školám.

Členky PS, resp. zástupkyně ZŠ Oldřišov, ZŠ a MŠ Hlučín-Darkovičky a ZŠ a MŠ Ludgeřovice uvedly, že u nich pan Dudek vystupoval, paní Šandalová ze ZŠ a MŠ Hlučín-Darkovičky doplnila, že jsou programy pokaždé trochu jiné, velmi poutavé, pan Dudek zapojuje také přítomné pedagogy. Současně dala tip na pana Milana Šťastného z Dobroslavic, který rovněž zajišťuje programy pro školy. Paní Watzlawiková, ředitelka ZŠ Kravaře-Kouty, navrhla pořádání autorských čtení ve spolupráci s knihovny. Paní Polomská ze ZŠ Hlučín-Rovný zmínila také další možnou aktivitu v podobě

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Listování, tj. divadelní představení s knihou v ruce (zvláštní druh scénického čtení). Dle jejích slov a zkušeností se jedná o záruku kvality, aktivitu je možné uspořádat pro žáky či učitele. Paní Lasáková ze ZŠ a MŠ Bolatice rozšířila okruh potenciálních aktivit o tip na besedy se spisovatelkou Karin Lednickou.

Plánované aktivity spolupráce (nejen) za oblast ČG:

V tomto bodě bylo zdůrazněno, že prakticky čtyřměsíční výpadek v realizaci aktivit Implementace je pro náš projekt velmi citelný, v tuto chvíli se nedá vyloučit ani možnost případného prodloužení projektu o půl roku. Nepředvídatelné skutečnosti (např. možnost opakování vyhlášení nouzového stavu, prozatím nejasné nastavení podmínek provozu mateřských a základních škol v novém školním roce aj.) navíc plánování trochu ztěžují. Nouzový stav a s tím související karanténní opatření však měly s ohledem na náš projekt jeden, řekněme, pozitivní dopad – výrazně pokročily práce na webu Vlastivědy Hlučínska. H. Paverová uvedla, že se v dalším týdnu sejde PS pro udržení a rozvoj regionální identity, kde bude první verze webového portálu představena. Současně bylo přislíbeno, že bude také členům PS pro ČG zaslán odkaz na připravovaný web.

Velmi stručně byly nastíněny téměř všechny aktivity napříč všemi tematickými oblastmi, rozšiřující informace budou k dispozici v katalogích aktivit, jež budou členům PS zaslány spolu se zápisem a dalšími výstupy PS. Zároveň bylo na tomto místě zmíněno, že byl stran realizátora projektu (MAS Hlučínsko) na obce rozeslán článek s prosbou o uveřejnění v obecních zpravodajích. Tento shrnuje základní informace o projektu a představuje a přibližuje některé z aktivit. Tímto krokem je naplňována povinnost publicity projektu, současně je touto cestou veřejnost informována o některých realizovaných a plánovaných aktivitách. Jak bylo poznamenáno, publicita projektu MAP II je zajišťována primárně prostřednictvím TV Hlučínsko, dříve se v regionálních denících objevila pozvánka na některou z akcí, zároveň byly na školy a také jsou v rámci akcí MAS Hlučínsko/MAP rozdávány propagační letáky a časopisy Kňuk a Fňuk. Na jaře byl uveřejněn první článek v obecních zpravodajích, z toho vyplývá i jeho obsáhlost. Další články se pak už zaměří na konkrétní typy aktivit, resp. tematické oblasti.

Digitální gramotnost v oblasti ČG:

V případě aktuálního bodu bylo připomenuto, že součástí činnosti pracovních skupin (vyjma PS pro financování a PS pro rovné příležitosti) je začlenění oblasti digitální gramotnosti a využívání ICT ve vzdělávání v souvislosti s podporou matematické a čtenářské gramotnosti a rozvojem potenciálu každého žáka. H. Paverová vzpomněla loňský workshop Inspirativní odpoledne pro učitele českého jazyka, který se uskutečnil v ZŠ a MŠ Ludgeřovice. Tento představil možnosti využití jednoduchých robotů a tabletů jakožto edukativních a efektivních pomůcek při výuce.

H. Paverová v souvislosti s nastalou situací (nouzový stav, karanténní opatření) navrhla v tomto bodě stručně reflektovat, jak byla uchopena v případě jednotlivých škol, resp. přítomných zástupců dálková výuka. Paní Polomská uvedla, že by bylo dobré sdílet, co se komu osvědčilo, sdílet zkušenosti, úkoly zadávané stran vyučujících, způsob vyhodnocování, zkušenosti s prací v rámci různých platforem

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

včetně porovnání, která je (nej)vhodnější (např. Microsoft vs. Google). Dle paní Polomské „by byla škoda, kdyby tyto zkušenosti zapadly“.

Jak doplnil pan Pavera ze ZŠ a MŠ Bolatice, co se týče vhodnosti jednotlivých platforem, je to spíše úhel pohledu – např. za něj je lepší Microsoft, mj. se totiž přizpůsoboval potřebám škol. Paní Grzychová ze ZŠ a MŠ Ludgeřovice naproti tomu více kvituje nástroje Google, z jejího pohledu je totiž intuitivnější. Ale, jak dodala, je to i o zkušenostech, resp. délce práce s jednotlivými platformami. Paní Watzlawiková poznamenala, že jsou patrné rozdíly v přístupu jednostupňových a dvoustupňových škol – v případě nižšího stupně vyučuje jeden pedagog všechny předměty, u vyššího stupně zase může nastat, že každý vyučující preferuje jiné nástroje / platformy. Přítomní členové PS se shodují, že do určité míry jistě stoupla i digitální gramotnost rodičů.

Paní Šandalová ze ZŠ a MŠ Hlučín-Darkovičky zmínila, že nejvyužívanější pro online výuku bylo v jejich případě prostředí MS Teams. P. Šandalová má vlastní (neveřejnou) webovou stránku, prostřednictvím které průběžně informuje žáky i rodiče. Každý z vyučujících připravoval v době nouzového stavu pro své žáky také materiály v tištěné podobě, které si rodiče vyzvedávali z “bedýnek” a měli rovněž možnost si vyzvednout i zpětnou vazbu na zadané úkoly. Aktuálně je přítomno 10 dětí ve třídě (učebna informatiky) a 10 dětí se učí online z domova (online vysílání probíhá v době od 8 do 11 h). Díky výkonnému počítači v nové PC laboratoři je zajištěn kvalitní přenos obrazu i zvuku, při pohybu po učebně tak paní Šandalová nemusí používat port. Jak paní Šandalová podotkla, nevíce asi trpěly děti, které mají problémy s učením a rodiče se s nimi nemohli z důvodu pracovních povinností učit; těmto dětem scházela podpora. Paní Polomská poznamenala, že někteří žáci až za této situace zjistili, že jejich úroveň digitální gramotnosti není až tak velká.

Někteří z přítomných uvedli, že z důvodu zahlcenosti občas selhávala videokonferenční služba Zoom. Paní Kobzová ze ZŠ a MŠ Sudice poznamenala, že využívají platformu MS Teams, přičemž žáci na druhém stupni s touto měli již předchozí zkušenost, během nouzového stavu ji však museli začít používat všichni napříč školou. Někteří vyučující byli v počátku skeptičtí, nyní jsou nadšeni. Paní Šandalová zmínila, že SYPO uvolnilo na YouTube videa, jak pracovat s různými nástroji. Přítomní se shodují, že rodiče menších dětí měli dálkovou výuku jistě složitější, starší děti jsou už přece jen samostatnější. Členové PS také ocenili program UčíTelka a inspirativní web ČT edu. Paní Watzlawiková dodala, že řada nakladatelství uvolnila učebnice a další materiály, které zasílali také rodičům. K procvičování využívali rovněž online testy. V první a druhé třídě se vyučující zaměřovali kromě klasické výuky také na badatelství, žákům byly zadávány související úkoly (např. sbírání vzorků vody, výroba slunečních hodin aj.).

Dle přítomných panovaly nejsložitější podmínky na začátku vyhlášení nouzového stavu, než se vše zorganizovalo - i v kooperaci s rodiči - následně se situace stabilizovala. Dálková výuka také znamená více úkolů a více opravování stran vyučujících. Paní Polomská uvedla, že dle zpětné vazby stran žáků, kterou zjišťovali prostřednictvím Google dotazníku, většina preferuje prezenční výuku. Řada rodičů také touto cestou zjistila, že vyučovat není jednoduché. Podle některých přítomných lehce polevili žáci, kteří zůstali po 25. květnu doma.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Paní Grzychová poznamenala, že byť je příznivcem digitálních technologií a na začátku vyhlášení nouzového stavu byla poměrně nadšená možností naplno využívat rozličné online nástroje, postupně jí začal chybět osobní kontakt se žáky. Díky nastalé situaci si uvědomila, že na domácí úkoly je v podstatě zbytečné zavádět sešit, vše se dá do budoucna případně řešit prostřednictvím online nástrojů.

Co se přímo tématu ČG, potažmo čtenářství týče, v tomto ohledu paní Polomská uvedla, že do výuky začleňuje několik směrů. Na vybrané gramatické téma navazují meet hodiny. Žáci si vedou čtenářský deník; např. při reflexi Deníku Anny Frankové jsou procvičovány také gramatické jevy. Nedílnou součástí jsou dílny čtení na dálku, které zahrnují i plnění úkolů. Žáci si způsob výuky chválili, u některých došlo ke zlepšení psaného projevu. Paní Grzychová poznamenala, že třetí ročník, který vyučuje, je nabitý gramatikou, čtení je tedy dobrovolné.

H. Paverová se v závěru této části ještě zeptala, jaké mají školy zkušenosti s formativním hodnocením. Paní Polomská uvedla, že v Google Classroom je podklad pro formativní hodnocení, resp. přímo vybízí k popisnému jazyku. Na Rovninách chystají vzdělávací cyklus v této oblasti – proškolí se celý pedagogický sbor. Paní Grzychová poznamenala, že formativní nerovná se slovní hodnocení. V případě formativního hodnocení je potřeba se tomu systematicky a dlouhodobě věnovat, jedná se o běh na dlouhou trať. Paní Šandalová odkázala v tomto směru na brožurku Jak na formativní hodnocení od p. Evy Valáškové. Tuto doporučuje zájemcům jako zdroj přehledových a základních informací.

Strategický rámec MAP – informace k aktualizaci:

H. Paverová uvedla, že se aktuálně připravuje hlasování Řídícího výboru MAP II (dále jen ŘV MAP II) per rollam. K této – elektronické – formě hlasování bylo přistoupeno s ohledem na situaci okolo COVID-19, tuto možnost umožňuje (naš) statut a jednací řád. ŘV MAP II bude per rollam schvalovat pouze jeden dokument, a to Strategický rámec MAP II. SR MAP II byl v průběhu jara aktualizován, resp. byly aktualizovány zejména přílohy v podobě investičních a neinvestičních záměrů škol, příp. dalších subjektů pracujících s dětmi a žáky do 15 let. Aktualizace investičních záměrů, resp. jejich schválení stran ŘV MAP II je možné – v souladu s pravidly projektu MAP II – 6 měsíců od posledního schválení. Investiční záměry je možné aktualizovat od poloviny března do poloviny června (aktuální prodloužení o týden) s tím, že příspěvkové organizace musí doložit rovněž písemný souhlas zřizovatele (stačí sken). Schválený SR MAP II bude zaslán členům PS jakožto součást výstupů.

V souvislosti s informacemi uvedenými výše bylo připomenuto, že MAS Hlučínsko bude v nejbližších dnech vyhlášovat výzvu IROP – Kvalitní podmínky pro vzdělávání. Tato bude otevřena do 31. 8. Alokace výzvy činí více než 28 mil. Kč, přičemž maximální výše celkových způsobilých výdajů na projekt je stanovena na 2 mil. Kč.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Usnesení I.: Členové Pracovní skupiny pro čtenářskou gramotnost za MAP pro Hlučínsko východ II a MAP pro Hlučínsko západ II berou informace týkající se aktualizace SR MAP II na vědomí.

(dokument) 2. Průběžná sebehodnotící zpráva MAP II – stručná reflexe (konzultační proces):

H. Paverová stručně představila účel předkládaného dokumentu, který členové PS obdrželi v předstihu via e-mail. Průběžnou sebehodnotící zprávu MAP je potřeba v souladu s metodikou vytvářet po uplynutí (každých/dalších) 12 měsíců realizace projektu. Tato tedy shrnuje, komplexně, období od ledna do prosince 2019, v mnohém ale navazuje na I. zprávu (leden-prosinec 2018). Struktura dokumentu (všechny oddíly) je pevně daná. Stejně jako předchozí Průběžnou zprávu, i tuto bude schvalovat Řídící výbor MAP II. Vzhledem k tomu, že se však některé PS sejdou až v době průběhu hlasování ŘV MAP II per rollam či v den ukončení, bude Zpráva předložena ke schválení stran ŘV MAP II na podzimním zasedání. Poté, co byly přítomným členům předány relevantní informace k Průběžné sebehodnotící zprávě, byla otevřena diskuze, resp. možnost připomínkování. Této nebylo využito.

Usnesení II.: Členové Pracovní skupiny pro čtenářskou gramotnost za MAP pro Hlučínsko východ II a MAP pro Hlučínsko západ II nevnesli připomínky k předloženému dokumentu a tento berou na vědomí.

Diskuze

V poslední části programu se ještě H. Paverová zeptala na vystoupení p. Polomské v programu České televize Škola doma – odkaz na díl, jak bylo připomenuto, byl zaslán všem školám a rovněž členům PS pro ČG již na přelomu března a dubna. P. Polomská tedy seznámila přítomné s celým procesem – jak byla oslovena, jak probíhala příprava i samotné natáčení - přímý přenos. H. Paverová poděkovala paní Polomské za zajímavé informace a zkušenosti.

Poslední informací, kterou H. Paverová předala, byla možnost získání grantu z nadačního fondu Eduzměna. Nejprve byla přiblížena činnost a cíle Eduzměny, následně byly představeny vybrané aktivity. H. Paverová uvedla, že tyto aktivity odpovídají cílům a opatřením definovaným v rámci strategické a návrhové části z MAP I a MAP II. Zároveň připomněla, že např. PS pro financování (= povinná PS z pohledu Postupů MAP II, což je závazná metodika projektu) má jakožto jeden z úkolů vyhledávat další možnosti financování aktivit, které nemohou být podpořeny, příp. se na ně tzv. nedostane v rámci MAP II.

Jedna z aktivit – pracovně prozatímně pojmenovaná *Co se na Pražské naučíš, ve světě jako když najdeš* – bude určena široké veřejnosti a jde napříč všemi tematickými oblastmi řešenými v rámci MAP II. Tato byla stran H. Paverové blíže představena. Bylo poznamenáno, že inspirací byly kavárničky pro rodiče pořádané na ZŠ a MŠ Hlučín-Darkovičky, o kterých se zmiňovala paní Šandalová, členka PS pro ČG i pro MG. Kromě koutku zaměřeného na čtenářskou a matematickou gramotnost je počítáno také s „dílnami“ zaměřenými na polytechniku, regionální identitu,

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

robotiku/digitální gramotnost, inkluzi a rovné příležitosti (Život má mnoho podob) a/i rozličné pohybové a deskové hry. Celodenní akce tedy bude hodně interaktivní, inspirativní, edukativní a především zábavná, nabídne rovněž prostor pro prezentaci škol.

H. Paverová se zeptala přítomných, zda by měl někdo zájem se zapojit, příp. zda se jim akce jeví jako proveditelná. Přítomní se vyjádřili v obou ohledech kladně. Paní Grzychová poznačila, že by bylo možné se z jejich strany ujmout oblasti robotiky/ICT. Paní Polomská dala přímo některé tipy na činnosti – např. zapojení čtenářských kostek či čtenářských fólií (barevné průhledné fólie – se kterou barvou se lépe čte. Lze využít i fólii, která zakrývá část textu, s podtržítkem – vhodné pro děti se SPU).

H. Paverová všem poděkovala za dosavadní spolupráci, účast, informace i předané tipy a popřála všem pohodové a především ve zdraví prožité prázdniny!

Zápis zpracovala: Hana Paverová